

VILÁGSZEMLE

Irta: Steinfeld Sándor

Mit jelentenek az elmúlt hónap legfontosabb eseményei?

Milyen tanulságot vonhatunk le: az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlésének befejezéséből, a Külügyminiszteri Tanács ülésének berekesztéséből, a francia- és olaszországi sztrájkokból, a jegyrendszer megszüntetéséből a Szovjet Szövetségben és Titó marsal szófiai, budapesti és bukaresti látogatásából?

Ezek az események mindenekelőtt visszatükrözik a világpolitikai helyzet alapvető jellegzetességeit, továbbá mindenben megerősítik a kilenc kommunista párt elemzését a világpolitika fejlődésének irányvonaláról és bizonyítják a történelmi határozat következtetéseinek pontosságát és helyességét.

Az imperialista és demokráciaellenes tábort megzavarta és megremítette a demokratikus tábor gyorsan kovácsolódo egyöntetűsége és ezért napról-napra fokozza tevékenységét. A tábor vezető ereje az Egyesült Államok nyíltan harcol a maroknyi imperialista-mágnás csoport világuralmának megteremtéséért. Ebben a harcban kipróbált támogatásra lel mindenekelőtt az angol és francia jobboldali szocialisták soraiban, akik készek eladni népeik elemi érdekeit, készek országukat kiszolgáltatni az amerikai monopolisták mohóságának. Az amerikai politikusok világhódító céljukat a »világ megmentése«-nek, a »kommunista veszedelem elleni összefogás«-nak jelszavával akarják leplezni. Európa megsegítéséről beszélnek. Ez a segítség valójában Európa tőkés államainak fölvásárlása és gyarmatosítása, hadibázisok, felvonuló területek, fegyvergyárak és fegyvertárak létesítése, egyszerűen az új háborúra való fölkészülés amerikai tervének megvalósítása. A jelszavakat és azok való lényegét még jól ismerjük a közelmulthból.

Az új háborús gyujtogatók bandája azonban lépten-nyomon szembe találja magát nemcsak a demokratikus országok növekvő erejével és tettekre kész szövetségével, de a maga országában és a szákmányként kiszemelt országokban is a szabadságszerető tömegek ellenállásával és harcával. A tömegek politikai érettsége és tapasztalata jóval nagyobb, mint volt a háború előtt és növekvő szervezethegük, fokozódó elszántságuk a békéért való harcban egyre nagyobb akadályokat gördít az imperialista monopolisták terveinek megvalósítása elé.

★

Az *Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlése* az imperialista ellenes tábor nagy győzeleme volt. A két szembenálló irányzat — az Egyesült Államok által képviselt erőszakos és minden egyenrangúságon alapuló nemzetközi együttműködést fölrugó irányzat és a Szovjet Szövetség által képviselt, az együttműködésre, a béke megszilárdítására törekvő irányzat — harcából az utóbbi került ki győztesen. A Szovjet Szövetség és a vele együtt küzdő országok az egész világ békeszerető dolgozóinak rokonszenvét elnyerve meghiusították az imperialisták tervét, hogy kettészakítsák a világot és az Egyesült Nemzetek Szervezetét a maguk ügynökségévé változtassák. Az amerikai küldöttségnek sikerült ugyan elérnie a balkáni bizottság és a koreai választásokat megfigyelő bizottság kiküldését. De ennek az ára, hogy az Egyesült Államok nemzetközi tekintélye jelentős csorbát szenvedett. A Szovjet Szövetség és a népi demokráciák országai nem vesz-

nek részt ezekben a bizottságokban. Nem sikerült megszüntetni az őt nagyhatalomnak a Biztonsági Tanácsban érvényes egyhangúságát, a „vetőjogot”. A közgyűlés elítélte a háborús propagandát és ez a határozat a szovjet békepolitika újabb győzelme. Az ülésszak egyik legfontosabb eredménye, hogy az angol-amerikai tömb terveiről lehullt a lepel. A nemzetközi együttműködés ellenségei az egész világ előtt leálcázták magukat. Ez megkönnyíti a béke barátainak munkáját. A népek ismét láthatták — és a szovjet delegációhoz érkezett levelek tömege tanúsítja — meglátták: honnan fenyegeti a békét a veszély és megértették, hogy mi a lényege a nemzetközi biztonság elleni üzeneteknek.

A *Külügyminiszteri Tanács* háromheti vita után feloszlott anélkül, hogy érdemlegesen előre jutottunk volna a német kérdés rendezésében. A jaltai és potsdami értekezleten hozott határozatok világosan leszögezték, hogy egészséges, demokratikus, lefegyverzett és náciizált Németszöveget kell teremteni. Csak az ilyen Németszöveg felel meg a világbéke érdekeinek és a német nép óhajának. Csak az ilyen Németszöveg nem fenyegetheti újabb hódító háborúk kirobantásával szomszédait és a világot. Ezek a határozatok leszögezték Németszöveg jóvátételi kötelezettségeit és megszabták a háborúban szövetséges hatalmak együttműködését. Két és fél év múltán azt látjuk, hogy az angolszász imperialisták francia segédlettel ketté akarják Németszöveget osztani és a Marshall-terv elgondolásai szerint megteremteni Bizonyos Trizóniát, mint gazdasági és katonai egységet amerikai parancsnokság alatt.

A londoni értekezlet amerikai, angol és francia résztvevőinek az volt a célja, hogy megvédjék parancsolóik — a monopolok — érdekeit. Marshall kész tervvel jött az értekezletre. A terv a neki megfelelő Németszöveg megszervezését célozta. Olyan Németszöveget akarnak szervezni, amely egyrészt ugródeszkája lehet az Egyesült Államok imperialista hódításainak, másrészt a leigázott Németszöveg gazdasági erejét teljesen az amerikai tőke szolgálatába állítaná és így megteremtené Európa gyarmatosításának egyik gazdasági pillérét, rabszolgaságba döntené a német népet és végül állandó tűzfészket létesítené, amely közvetlenül fenyegetné a világbékét. A demokratikus országoknak és a Szovjet Szövetségnek juttatandó jóvátételekről hallani sem akart az amerikai kormány, amely miután a leggaládabb eszközökkel kifosztja Németszöveget, akadályozza a békés célokat szolgáló német termelés fejlődését és koldusbotra juttatja az amúgyis elszegényedett német népet, nagylelkűen »lemond« a jóvátételekről.

Ezzel az imperialista állásponttal szemben Molotov kifejtette, hogy a legfontosabb kérdés nem a béke kérdése általában, hanem hogy milyen lesz a béke? A népek egyenjogúságán, a nagy és kisállamok nemzeti függetlenségének elismerésén alapuló demokratikus békét, vagy pedig imperialista békét kötnek, amely bizonyos nagyhatalmak uralmát jelenti a többi nagy és kis nép felett. Ezek a különféle célok határozták meg a valóságban az értekezlet résztvevőinek magatartását a béke rendezésének egyik-másik kérdésében, bármilyenek is azok a kifejezőmódok, amelyekbe burkolóztak. A szovjet küldöttség a miniszterek tanácsa által megvizsgálta valamennyi kérdésben világos és kézzelfogható javaslatokat tett, amelyeknek célja a vitás kérdések méltá-

nyos és gyors megoldása volt Európa minden népének, így a német népnek érdekében is.

A háromhetes vita folyamán világossá vált, hogy az imperialista kiküldöttek nem óhajtiák a demokratikus békét és az értekezlet eredménytelenségét a szovjet küldöttség rovására szeretnék írni. Ez azonban nem sikerült. Marshall sarokba szorítva Molotov érveitől, az értekezlet berekesztését indítványozta, amit hű csatlósai — Bevin és Bidault akik neveltséges szerepet játszottak a tárgyalások folyamán — magukévá tették.

A békeszerető és békére vágyó népek és tömegek előtt ez az értekezlet mégjobban leálcázta a békebontó monopolisták mesterkedéseit és kalandorpolitikát, amely az európai népek nemzeti jogai és érdekei ellen irányul és legfőbb akadálya a demokratikus és szilárd béke megvalósításának.

A francia- és olaszországi események mindenekelőtt megmutatták a hazaáruló kormányok és jobboldali szocialisták készségét, hogy országukat amerikai rabságba akarják hajtani és nem riadnak vissza attól sem, hogy idegen érdekek védelmében saját népük ellen fegyveres erőszakot alkalmazzanak. De megmutatták a dolgozó nép, elsősorban a munkásosztály elszántságát harccal szerzett demokratikus jogai és hazája szabadságának védelmében. Ezenfelül megmutatták a nemzeti szabadságot és a dolgozó nép jogait legkövetkezetesebben védelmező párt, a Kommunista Párt megnövekedett erejét, óriási befolyását és harcevezető ügyességét.

A tőkés rendszer háborúutáni gazdasági zűrzavarának kiéleződése az osztályharc kiéleződését vonja maga után. A tőkés országokban a széles tömegek helyzete állandóan romlik. A francia munkások realbére idén szeptemberben 50 százaléka sem volt a háború előttinek. Olaszországban közel 3 millió munkanélkülit tartanak nyilván. A tömegek helyzete romlik és ezt — mint az a tőkés rendszerben lenni szokott, kevesek meggazdagodása kíséri. A reakciós erők a gazdasági szabotázst politikai eszközül használják föl. A pénzhigítás és elértéktelenítés segítségével az ujjaépítés és a válság terheit a dolgozóakra akarják hárítani. Megállapíthatjuk, hogy sem a francia — sem az olaszországi politikai helyzet nem kedvezett a munkásság kizárólag gazdasági célokért folytatott harcának. A reakció polgárháború kirobantásán akarta fölhasználni a pillanatot. Dulleš — Franciaország kiszemelt Gaulléitère már a München óta hirdet Reynaud-dal és a fasiszták utolsó útkártyájával de Gaulle-al tárgyalta. A kormány 120 ezer tartalékost hívott fegyverbe. Az összeütközések napirenden voltak. Az egész világ dolgozói a francia munkásság segítségére siettek. A helyzet azonban nem kedvezett, hogy a küzdelmet végsőig vigyék. A tömegek bámulatosságot és összetartása és fegyelmezettsége azonban hatott a kormányra. Az elért eredmények jelentősek, ha nem is felelnek meg a célkitűzéseknek. Még a reakciós sajtó is elismerte a munkásság harcának anyagi és erkölcsi győzelmét. A megkötött fegyverszünet nem béke és a sztrájkbeszűntető parancs is kiemeli, hogy a kormány ellenességnek tekinti a munkásságot, nem hajlandó visszavonni a munkásellenes törvényeket és ezért átkell csoportosítani az erőket és rendezve azokat, fel kell készülni az eljövendő nehéz harcokra.

Még emlékezzünk az emlékezetes háború előtti franciaországi utolsó nagy általános sztrájkra, amely elbukott, mert a jobboldali szocialisták

elárulták a munkásságot, megbontották annak sorait és a kettészakadt munkásság a tőke, Franciaország pedig a fasizmus martaléka lett. Az árulók most is a régi álláspontot képviselték, de a munkásságra már nem hatottak annyira. A munkásosztály egységes maradt nagy harcában, végleg leleplezte a Blum, Ramadier, Moch-féle »szocialistákat«, mint a munkásság és Franciaország árulóit. Az egység pedig győzött minden ármány és erőszak fölött. Győzött Franciaországban és győzedelmeskedett Olaszországban. A reakciót komoly vereség érte. Hogy is szól a varsói határozat?

»Ha, ezek (a béke pártján állók) az erők a béke védelmében szilárdak és kemények lesznek, ha állhatatosságot és hajthatatlan-ságot tanúsítanak, akkor a támadók tervei teljes csőddel végződnek.«

A Szovjet Szövetség újabb győzelme, a szocialista rendszer magabiztosságának újabb ékes bizonyítéka, hogy a háborúban résztvevett államok közül — Amerikát kivéve, amely meggazdagodott a háborúban — a legtöbbet szenvedett ország szünteti meg először a jegyrendszert és áttér a közszükségleti cikkek szabad forgalmára. Az, hogy a párhuzamosan végrehajtott valutareform oroszánrészt az állam viseli, mutatja a különbséget a tőkés és szocialista állam között. Az egész tőkés világban napról-napra újabb megszorítások történnek, ugyanakkor a népi demokráciák gazdasági ereje és a nép jóléte emelkedik. A Szovjet Szövetség pedig szabaddá és mindenki számára egyformán hozzáférhetővé teszi a közszükségleti cikkeket és csökkenti azok árait. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy a Szovjet Szövetség dolgozója a háborút követő két és fél év alatt nagyobb eredményeket ért el, mint bárhol a világon, hogy a Szovjet Szövetség valóban áttért a békés termelésre, hogy valóban leszerelt és legkisebbre csökkentette katonai kiadásait, mert az új háborús uszítók minden áskálódása ellenére szilárdan bízik a békében, bízik a demokratikus és imperialista-ellenes tábor politikájának győzelmében. És jelenti ez végül a Szovjet Szövetség soha nem látott aranyú megerősödését. November 6-iki beszédében Molotov leszögezte, hogy

»A Szovjet Szövetségben létrejöttek a feltételek az egész népi jólétnek gyors fellendülésére és a szovjet állam hatalmának további megszilárdítására. Minket nem fenyegetnek az iparra megsemmisítő hatású gazdasági válságok, amelyek minden egyes tőkés országot fenyegetnek. Nálunk nincs és nem is lesz munkanélküliség és a lakosság ezzel kapcsolatos elszegényedése. A szovjet rendszer teljes lehetőséget biztosít a termelő erők szüntelen növekedésére és a város és falu dolgozó élet színvonalának fellendülésére, ami nem létezik és nem is létezhet egyetlen tőkés országban sem.«

A Szovjet Szövetség bízik a békében és harcol érte. A világbéke összes barátai bíznak abban, hogy a szocializmus országának harcát siker koronázza.

A Szovjet Szövetség mellett a népi demokrácia országai képviselik a béke táborának másik szilárd alapját. Az Északi Tengertől a Jeges Tengerig közel száz millió ember harcolt és felszabadult az imperialista iga alól és építi szabadságát a szocializmus alapjainak megteremtésével, gazdasági erejének tervszerű fejlesztésével és politikai-társadalmi rendjének egyöntetűvé tételével. A népi demokráciák tudják,

hogy a Szovjet Szövetség igaz és erős támaszuk, de tudják azt is, hogy az egymásközi szilárd szövetség kiépítése elősegíti felemelkedésüket gazdasági és politikai megszilárdulásukat. Titó Jugoszláviája volt a háború folyamán a népi demokráciák élharcosa és maradt a békében is. Ez nemcsak hazánk példátlan gazdasági fejlődésére vonatkozik, nemcsak belpolitikai tisztulásunkra és egységünk kialakulására, de következetes békeépítő külpolitikánkra is.

Titó marsalmondta, hogy »békére és jóviszony kiépítésére törekszünk minden állammal, amely velünk együtt akar munkálkodni a béke építésén és együttműködésére, szövetségre törekszünk a népi demokrácia államaival, ezenkívül arra, hogy a velünk barátságban élő és szövetséges országok egymással ugyanilyen kapcsolatokat teremtsenek.

Hazánk békepolitikája csak azon maroknyi ember ellen irányul, akik megakarják bontani a békét és önző érdekből új háborút akarnak szabadtítani az emberiségre.

Titó marsal szófiai, budapesti és bukaresti látogatása ennek a céltudatos politikának az eredménye, amit lehetővé tett a Bulgáriában, Magyarországon és Romániában végbement demokratikus fejlődés.

A Bulgáriával aláírt szerződés kifejezi a két ország népeinek óhaját. A múltban nem egyszer sikerült a népellenes uralkodócsaládoknak a két népet egymással szembe állítani. A főlzabadult testvérnépek barátsága és szövetsége a béke és a nemzetközi együttműködés hatalmas tényezője. A szerződés széles alapokra helyezi a két ország közös fejlődését és boldogabb jövőjét. A gazdasági együttműködés már eddig is gyönyörű eredményekkel járt, a szerződés lehetővé teszi az együttműködés még nagyobb arányú elmélyítését és ezt olyan fokra emeli, ahol, mint Titó marsal mondta: »a federáció kérdése pusztá formassággá válik». A szövetségi szerződéssel egymáshoz fűzött két ország a béke jelentős tényezője, különösen a Balkánon, de figyelemztetés is mindazok számára, akik fognak fenik országaink területi épségeire és szabadságunkra. A demokrácia és béke frontjában Jugoszlávia és Bulgária jelentős helyet foglalnak el és hozzájárulnak a háborús úszítók leleplezéséhez és megfékezéséhez, akik »Balkán-bizottságokkal« és atombombákkal akarják megfélemlíteni a világot.

Jugoszlávia magyarságának közvetlenül jelentős esemény volt a Magyarországgal kötött szövetségi szerződés. Ez a szerződés nemcsak a békepolitika diadalútjának jelentős állomása, nemcsak a nemzetközi reakció érzékeny vesztesége és veresége, nemcsak a békefrontjának erősödése, de nagyszerű bizonyítéka annak, hogy a népi demokráciák frontja nem szláv-szövetkezés, amely a nemszláv népek ellen irányul és ezenfelül elismerése a jugoszláviai magyar kisebbség politikája és munkája sikerének és helyességének.

Diadalünnep volt Titó marsal magyarországi látogatása. Diadalünnep a békének, a demokráciának, a népi főlzabadulásnak, a testvériség és egység szellemének, hazánk bel- és külpolitikájának, országépítésünknek — mindannak, amit Titó marsal személye képvisel és jelképez.

Soha többé semmiféle erő nem szakíthatja szét népeink szövetségét. Magyarország dolgozó népe egyre inkább úrrá válik a maga portáján és egyre biztosabb léptekkel halad boldogabb jövője felé a demokratikus népek széles országútján. És ezen az úton nem az a fontos,

ki milyen nyelvet beszél, ki milyen származású, hanem, mint Titó marsal mondotta: »Bármely nemzetiséghez is tartozzék valaki, ha nem demokrata, ha más népek elnyomására törekszik, akkor idegen számunkra. De mindenki, aki az igazi népi demokrácia álláspontjára helyezkedik, aki a nemzetiségi kérdés lenini-szatalini megoldását fogadja el és a kölcsönös jóviszony helyreállításának helyes irányát követi, az testvér, az barátunk akár magyar, akár cseh, lengyel vagy más nemzetiségű is«.

Csak az igazán szabad népek lehetnek egymásnak hű barátai. De igazán csak az a nép szabad, amely maga is megszabadult a másokat leigázó elnyomótól. A magyar nép mind gazdasági, mind politikai téren hatalmasat fejlődött mióta a Szovjet Hadsereg elűzte a népellenes, külföldi szolgálatban álló hatalombitorlókat. A kitörő lelkesedés és túlaradó szeretet, amellyel Magyarország Titó marsalt és a jugoszláv kormányküldöttséget fogadta, a demokrácia fokmérőjének tekinthető. A további fejlődés útjeme és ereje attól függ, hogy milyen mértékben és ütemben sikerül megteremteni egyrészt a munkásosztály szervezeti-politikai egységét, milyen mértékben sikerül kiszorítani a munkásosztály soráiból a Blum-Bevin veretű szocialistákat és létrehozni az *egységes magyar munkáspártot*. Másrészt függ a továbbfejlődés gyorsasága a munkás-paraszt szövetség mégnagyobb aranyú kiépítésétől és attól, hogy az értelmiség kiszabaduljon a reakció befolyása alól. A haladás, a többi demokratikus országok mellé való fölfejlődés záloga a magyar nép egységének, népi és nemzeti egyöntettségének megteremtése. Ez az egység csakis a reakció elleni kíméletlen és megalkuvást nem ismerő politikai, kulturális, gazdasági és társadalmi harcban kovácsolódhat hatásos fegyverré a magyar nép, a magyar nemzet szabadságának védelmére. Magyarország vezető államférfiai megértették ezt a korparancsot. Ezt nemcsak beszédeik bizonyítják, hanem tetteik is. Kis számú, árulók a százezer holdak, letűnő bankárok és gyáros urak lakájai, az idegen érdekek ügyvédei és bérencei, a munkás-egység ellenségeinek sorsa nem kétséges. A helyzet kulcsát a demokratikus tábor tartja erősen a kezében és a történelmi fejlődés kereke össze zúzza azt, aki megkísérli visszafelé fordítani.

A keleteurópai és dunamedencei népek nem állnak egyedül és nem szigetelődtek el egymástól. Nem sikerült megakadályozni szilárd szövetségük megalakítását. A most megkötött szerződések Jugoszlávia, Bulgária, Albánia, Magyarország és Románia között, amelyeket a közel jövőben a többi szerződések követnek, megfelelnek a népek évszázados óhajának a nemzetközi reakció sorozatos csatavesztéseit jelentik és jelentik a béke táboraának győzelmeit és megerősödését. Magyarország és Románia még szorosabban bekapcsolódott a világbéke frontjába és arra támaszkodva fejlődik tovább. Az egyes országok között még szörványosan fennálló kérdések is megoldódnak, mert a béke, a haladás így parancsolja.

Ezt a fejlődést nem akadályozhatja meg a maroknyi imperialisták áskálódása és merénylet-sorozata a béke, a népek szabadsága és függetlensége ellen. Az egész világ demokratikus erői hadbaszállnak a hódító és háborúra úszító imperialisták ellen és ez a harc kialakítja a népek óriás hadseregét. Ilyen nagy és ennyire lelkes erőt az ellentábor nem tud fölmutatni. »A nyugtalanság és aggodalom — mondotta Molotov — egyre növekszik az imperialisták körében. Mindannyian látják, hogy inog a talaj lábuk alatt, míg a demokrácia és a szocializmus erői napról-napra növekednek és erősödnek«.

1947 december 18.

FIGYELŐ

IRODALMUNK ÚJ UTJAI

A múlt szépirodalma nálunk megfeneklett a tájszínezet erőszakolásában. Ezt csak azért jegyzem újra meg, hogy ne tévesszük szem elől: mennyire meddő próbálkozás az irodalmat olyan elvont világba szorítani, amelynek csak félig-meddig, vagy egyáltalán nincs köze az élethez, amelyet teljességében hivatott kifejezni, megörökíteni és végső fokon a történelmi erők helyes mérlegelésével a fejlődés irányában alakítani.

De, amikor így ítélkezünk a múlt fölött, vigyáznunk kell, el ne kapassuk magunkat a saját munkásságunkkal sem!

Gorkij mondotta, hogy az igazi művészet, irodalom az, amely a jelenben, a mindennapi kérdések megoldásában is megállja helyét. Kikívánczik a kérdés: vajon mi jól sáfarkodtunk-e és jól sáfarkodunk-e mindennapjainkkal? Visszatükröztük-e, megörökítettük-e azokat a gyökeres változásokat, amelyek környezetünkben, tehát magyar viszonylatban is, végbementek — és még ma is folynak napról-napra — társadalmunkban. És mint újarcú írók a visszatükrözés mellett *fényszóró tükörként* sugároztuk-e — és tudtuk-e eredményesen sugározni az utakat, amelyek a változásokhoz vezetnek?

Mert való igaz, hogy a tunya táj egyhangúságát még sohasem verte föl így a lassan, de biztosan érlelődő erők fölszabadult dübörgése; még sohasem dobogott így a szívverés; nem sült ki annyi indulat és nem nyüzsgött olyan kavargással az élet, mint a nagy változást követő drámai esztendőkbek!...
nének ezt a feszültséget.

Es hiába keressük, nem leljük az írásokat, amelyekben megérezzük ezt a feszültséget.

A külszín a napisajtó dolga s az meg is tette a magáét. De a belső, lelki-szellemi elemzés és azok összekapcsolása az eseményekkel, ami az író földadata, az elmaradt. Egy irányba terelődött az ábrázolás, letompultak az ellentétes színek: elsikkadt a drámai erő s bármennyire is viharosak, áradók akarnak lenni az írások, nem tudják levetkezni a napisajtó nyelvét és módszereit vagy legalább is annak a benyomását.

Értsük meg, miről van szó: aki gyorsan és közvetlenül akar hatni, csak egy — a céljának éppen megfelelő — szempontból vizsgálja vagy állítja be a dolgokat.

Ezzel egyformán élhet a politikus is, az újságíró is.

Az író, a művész azonban *más* helyzetben van. Ő „a lélek mérnöke”. Be kell hát törnie az emberek belső világába. Számba kell, hogy vegye és elemezze a belső (örökölt fölfogás, nevelés stb. (és külső) gazdasági viszonyok, javak megoszlása — nálunk különösképpen a különböző nemzetiségek egymásra hatása) erőket, amelyek azzá, olyanná tették őket amilyenek; ki kell fürkésznie a rejtett törvényszerűségeket, amelyek művészi szempontból is alkalmasak, hogy föltárásunkkal változtató erővel hassanak. Vagy pedig az agyakba bekötődött ellentmondásokat kell kibogoznia és azzal birni állásfoglalására az olvasót.

Hogy mindezt elérhesse üdvös, sőt kell is, hogy ismeretével a múltba nyúljon vissza és azután helyes történelem- és társadalomismerettel és szemlélettel lásson a mai, mindennapi problémákhoz. De idáig eljutva lehetetlen szem előtt tévesztenie az előbb említett